

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ

Управа за шуме

н/р Гордана Глигорић, Софија Петровић

СИВ 3, Омладинских бригада

11070 Нови Београд

Предмет: Коначни извештај о извршеним активностима на пројекту „Обука тренера за израду извођачких пројеката – примена правилника о планским документима газдовања шумама и упутстава за газдовање одређеним газдинским типовима “

На основу Уговора о коришћењу средстава буџетског фонда за шуме Републике Србије за реализацију развојно-истарживачких и осталих пројеката у складу са стратегијом развоја шумарства РС, за потребе Коморе инжењера шумарства Србије реализацију активности планираних пројектом извршили су виши тренери:

1. др Ненад Петровић, ред. проф., Универзитет у Београду – Шумарски факултет
2. др Бранко Кањевац, доцент, Универзитет у Београду – Шумарски факултет
3. др Бојан Тубић, ЈП „Војводинашуме“
4. Мастер инж. Марко Марковић, Министарство пољопривреде шумарства и водопривреде – Управа за шуме
5. Мастер инж. Ненад Стевановић, Форестинг д.о.о.
6. Мастер инж. Раденко Поњарац, ЈП „Војводинашуме“

КОМОРА ИНЖЕЊЕРА ШУМАРСТВА СРБИЈЕ

Ангажовање виших тренера подразумевало је радне активности потребне да се спроведу 5 тродневних обука, које су се односиле на следеће:

- израда плана извођења обука,
- припрема локација на којима ће се изводити обуке,
- припрема материјала за тренинг,
- припрема улазног колоквијума,
- обука тренера за извођење курсева обуке – на терену,
- обука државних службеника који раде на пословима аналитичара и инспекцијским пословима – на терену,
- израда курикулума за обуке инжењера у складу са Правилником,
- припрема завршног теста,
- евалуација извршених обука,
- припрема предлога просторног распореда будућих тренера у Србији у односу на просторни распоред крајњњих корисника.

Обуке су одржане у следећим терминима:

- од 14-16. октобра 2024. године,
- од 16-18. октобра 2024. године,
- од 21-23. октобра 2024. године,
- од 23-25. октобра 2024. године,
- од 28-30. октобра 2024. године.

У оквиру обука укупно је учествовало 78 полазника. Пре почетка сваке обуке полазници су имали припремни тест, на основу кога је дефинисан ниво знања неопходног за похађање обуке, као и информисаност учесника о новим елементима који се уводе у систем газдовања шумама у Србији (прилог 1).

У оквиру сваке појединачне обуке одржано је предавање са циљем да се полазници обуке детаљно упознају са Упутствима за газдовање шумама Србије, концептом природи блиског газдовања шумама, газдинским типовима и новим Правилником о основи

газдовања шумама, извођачком пројекту газдовања шумама, евидентирању извршених радова и шумској хроници („Службени гласник РС”, бр. 18/2024).

С обзиром да је тематика обуке веома специфична и да је директно везана за конкретне радове који се примењују у пракси, значајан део обуке је био посвећен раду са учесницима у конкретним ситуацијама на терену. У ту сврху вршена је симулација дознаке стабала у оквиру демонстрационог поља претходно основаног за ову намену.

Уједно овај пројекат представља наставак започетих активности на коришћењу мреже демонстрационих поља на националном нивоу како би се ревидирани инжењери на територији где су запослени, односно што ближе локацији где су запослени, кроз практичне показне вежбе упознали са ефектима извршених узгојних третмана у конкретним састојинским ситуацијама.

Неопходно је истаћи да је у циљу извођења оваквих обука претходно, у оквиру сродних пројеката, успостављено 54 демонстрациона поља на подручју Србије, која су трајно обележена, а прикупљени подаци о станишним условима и састојинској структури су садржани у оквиру јединствене дигиталне базе података оваквог типа.

У оквиру теренског дела обуке учесници су у конкретној састојини букве на демонстрационом пољу које припада мрежи мартелоскопа на подручју Европе и чији подаци су интегрисани у софтвер Integrate+ који је развио Европски шумарски институт (EFI), имали прилику да изврше симулацију дознаке према Упутствима за газдовање шумама Србије и у складу са новим Правилником. Имајући у виду да поменути софтвер непосредно после симулације дознаке стабала производи извештај са ефектима дознаке, после извршене дознаке и уноса података у софтвер, учесници су имали прилику да дискутују о примењеним третманима са вишим тренерима директно на терену и у конкретној ситуацији.

Такође, неопходно је истаћи да је са овом сврхом, у оквиру сродних пројеката, претходно успостављено 14 демонстрационих поља која припадају мрежи мартелоскопа и чији су подаци су интегрисани у софтвер Integrate+. Наведено указује на јединствени приступ у обуци инжењера шумарства на подручју Србије, али и шире на подручју југоисточне Европе.

После теренског дела обуке, подаци су уношени у софтвер IzvPlan након чега је вршена презентација и дискусија везана за унос података и израду извођачких планова у оквиру софтвера.

Завршни део обуке подразумевао је полагање завршног теста који је за циљ имао евалуацију стеченог знања, као и праћење напретка учесника обуке у односу на ниво знања и информисаности пре похађања обуке.

Евалуација резултата припремног и завршног теста вршена је при извођењу свих обука, а резултати евалуације су саставни део овог извештаја и налазе се у прилогу.

Осим наведеног, у току одржавања обуке учесници су имали прилику да дискутују о примени наведених елемената у будућем газдовању шумама, али и да изнесу предлоге који могу бити корисни у циљу унапређења наведених елемената газдовања. Питања и предлози које су изнели учесници обуке су такође евидентирани и представљају саставни део овог извештаја.

Крајњи резултат пројекта представља израђени Курикулум за тренинг: Обука тренера за израду извођачких пројеката – примена правилника о планским документима газдовања шумама и упутстава за газдовање одређеним газдинским типовима. У оквиру курикулума садржане су неопходне информације за одржавање будућих обука са истом наменом: потенцијалне локације за извођење, потенцијални предавачи, опис садржаја тренинга, циљеви и очекивани резултати обуке, метод оцењивања полазника.

На основу резултата урађених тестова, као и свеукупног ангажовања полазника обуке, припремљен је предлог просторног распореда будућих тренера у Србији у односу на просторни распоред крајњих корисника.

На проширеном састанку Радне групе за праћење и унапређење процеса планирања газдовања шумама и информационог система у шумарству Републике Србије дискутовано је о питањима и предлозима које су изнели учесници обуке, а који су везани за имплементацију нових елемената газдовања шумама. Презантација са проширеног састанка у оквиру које су садржани и резултати пројекта се налази у прилогу.

КОМОРА ИНЖЕЊЕРА ШУМАРСТВА СРБИЈЕ

Као саставни део овог извештаја достављамо вам следеће прилоге:

1. Спецификацију трошкова,
2. Материјално финансијска документација,
3. Спискови,
4. Припремни и завршни тестови
5. Уговори,
6. Евалуација тестова, курикулуми, примедбе и сугестије и остали прилози
7. Презентације.

Руководилац пројекта

Проф. др Ненад Петровић

Заступник корисника средстава

Иван Јелић
Председник Коморе